

7. 9. 2018

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Postavení vázaných zástupců podle nového zákona o distribuci pojištění a zajištění

Dne 16. srpna 2018 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. [170/2018](#) Sb., o distribuci pojištění a zajištění (dále jen „ZDPZ“), který transponuje Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 ze dne 20. ledna 2016 o distribuci pojištění (dále jen „Směrnice“) do českého právního řádu. Účinností ZDPZ, která nastane 1. prosince 2018, tak pozbude platnosti stávající právní úprava distribuce pojištění a zajištění, kterou zaštiťuje zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí[1] (dále jen „ZPZ“).

Autor v tomto příspěvku poukáže na ústřední motivy nové úpravy distribuce pojištění a na některé z nejpodstatnějších změn, které se dotknou vázaných zástupců, neboť jejich práva a povinnosti doznávají v rámci ZDPZ podstatných změn (pozn. aut.: terminologie ZPZ používá označení vázaný pojišťovací zprostředkovatel[2]).

I. Důvody přijetí nové právní úpravy

Mezi hlavní cíle výše zmíněných předpisů, které si kladou za cíl významným způsobem ovlivnit pojistný trh v České republice i v celé Evropské unii, patří především posílení ochrany spotřebitele a obnova důvěryhodnosti pojišťovacího sektoru jako takového.

Tyto důvody ve své podstatě odpovídají dlouhodobým snahám Evropské komise, která již delší dobu razí koncepci zvláštní ochrany spotřebitele na finančních trzích. Ochrany má být mimo jiné docíleno pomocí sjednocení některých regulatorních principů a postupů, jejichž aplikace připadá v úvahu i v oblastech odlišných od pojišřovnictví (např. na kapitálových trzích, trzích spotřebitelských úvěrů apod.). Vedlejším produktem těchto „sjednocujících“ legislativních změn by tak mohlo být i snížení administrativní zátěže osob podnikajících na pojistném trhu.

ZDPZ dále reaguje na některá specifika českého pojistného trhu, přičemž upravuje oblasti, pro které Směrnice členským státům EU ponechává určitou volnost pro vlastní způsob regulace. Národní úprava tak reaguje i na poškozování klientů při sjednávání nevhodných produktů, nedostatečnou odbornou způsobilost zprostředkovatelů či neefektivní dohled ČNB.

Jednou z nejpodstatnějších změn jsou bezesporu nově nastavené sankční mechanismy, nicméně tyto nebudou autorem v příspěvku rozebrány.

II. Vázání zástupci a (nejen) jejich postavení podle ZDPZ

Vázaný zástupce bude nově na rozdíl od stávající úpravy ZPZ[3] svou činnost provozovat **výhradně pro jednoho zastoupeného**. Tím může být buď pojišťovna či samostatný zprostředkovatel. Toto pravidlo je klíčové pro jasné určení plné odpovědnosti zastoupené osoby za činnost vázaného zástupce.

Stejně jako všechny ostatní kategorie zprostředkovatelů bude vázaného zástupce čekat nový zápis do registru ČNB, která má být i nadále hlavním orgánem dohledu nad zprostředkovatelskou činností. Očekává se tak celkový pokles vázaných zástupců z důvodu výmazu těch, kteří již nejsou v odvětví aktivní. Je třeba podotknout, že žádost o zapsání do registru **podává za vázaného zástupce zastoupený**.

Oprávnění k provozování činnosti bude časově omezené a to do konce roku, který bude následovat po roce, ve kterém byl vázaný zástupce zapsán do registru ČNB. K prodloužení oprávnění dojde v momentě, kdy za vázaného zástupce uhradí zastoupený správní poplatek.

Vázané zástupce budou taktéž zavazovat nová pravidla týkající se odbornosti pojišťovacích zprostředkovatelů, jejíž nedostatek na současném pojistném trhu byl jedním z hlavních důvodů přijetí nové právní úpravy:

- **Všeobecné znalosti** se nově budou prokazovat maturitním vysvědčením či dokladem o absolvování vyššího studia. Pro výkon činnosti pojišťovacího zprostředkovatele podle ZPZ se všeobecná způsobilost prokazovala pouhým „dokladem o dokončení střední školy“ . Dle odborné literatury tak nebyla pro činnost zprostředkovatele v režimu ZPZ maturita nutná . Zprostředkovatelé, kteří maturitní zkoušku ke dni nabytí účinnosti ZDPZ nesložili, mají na její dodatečné složení k dispozici přechodné období v délce 42 měsíců. Toto pravidlo však nebude platit pro zprostředkovatele, kteří ke dni účinnosti ZDPZ vykonávali svou činnost nepřetržitě po dobu alespoň 3 let.[6]
- **Odborná způsobilost** se prokazuje složením zkoušky v celkem 5 skupinách odbornosti, přičemž skupiny odpovídají typům distribuovaných pojistných produktů. Zkoušky bude možno skládat u osob, jež k tomuto účelu obdrží akreditaci ČNB. Podrobnosti týkající se potřebných odborných znalostí či podoby zkoušek budou stanoveny vyhláškou ČNB.

Pro soustavné prohlubování odborné kvalifikace pojišťovacích zprostředkovatelů stanovuje ZDPZ podle požadavků Směrnice povinnost následného vzdělávání ve skupině odbornosti, v rámci které daný zprostředkovatel vykonává zprostředkovatelskou činnost.

Následné vzdělávání je stanoveno v rozsahu alespoň 15 hodin ročně. Programy následného vzdělávání budou stejně jako odborné zkoušky zajišťovány akreditovanými osobami.

Nutno podotknout, že trvalé splňování těchto podmínek u vázaných zástupců by si měl pohlídat zastoupený (pojišťovna, zajišťovna či samostatný zprostředkovatel). Bude tak po celý čas distribuce pojištění **odpovídat za způsobilost vázaných zástupců**, jejichž služby využívá. Zastoupený bude také povinen uchovávat dokumenty, které prokazují splnění zákonných podmínek vázaným zástupcem.

III. Reakce nové úpravy ZDPZ na některé z nekalých praktik zprostředkování pojištění

ZDPZ nově stanovuje **zákaz tzv. vstupních plateb**, které byly doposud běžnou praxí v sektoru pojišťovnictví. Nyní již tedy nebude možné nutit osoby, které zamýšlí zprostředkovávat pojištění, k

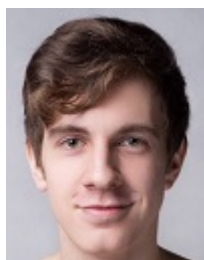
uzavření pojištění, na kterém nemají pojistný zájem, či od nich požadovat složení jakékoliv jiné vstupní platby.

Značné omezení čeká také diskutabilní obchodní model známý jako **pyramidové schéma**, který je typický mimo jiné i pro subjekty působící na pojistném trhu – nově nebude možné vázat odměnu zprostředkovatele na skutečnost, zda do své firemní struktury přivede nového zprostředkovatele či nikoliv.

Odzvoní také **vázaným produktům**. Podle nové úpravy je zakázáno vázat zboží nebo službu na pojištění, pokud není možné koupit zboží nebo službu a pojištění odděleně. Toto pravidlo opět reflektuje větší důraz na skutečné potřeby zákazníka.

IV. Závěr

Po zhodnocení klíčových změn a nových principů, které Směrnice i ZDPZ přináší, lze říci, že by nová úprava měla v domácích poměrech představovat nejen větší ochranu spotřebitele, ale celkově žádoucí posun v odvětví distribuce pojištění a zajištění.

Matěj Korger

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Florentinum
Na Florenci 15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333

Fax: +420 225 385 444

e-mail: w@weinholdlegal.com

[1] Zákon č. [38/2004](#) Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů

[2] § 5 a násl. ZPZ

[3] Dle ust. § 5 odst. 1 ZPZ mohl vázaný pojišťovací zprostředkovatel svou činnost v pojišťovnictví vykonávat jménem a na účet jedné nebo více pojišťoven. Pokud nabízel produkty více pojišťoven, nesměly tyto produkty být navzájem konkurenční.

[4] viz § 18 odst. 2 ZPZ

[5] ŠKOPOVÁ, Věra, MUSILOVÁ, Radoslava, KRUPIČKOVÁ, Hana. § 18 [Odborná způsobilost]. In: ŠKOPOVÁ, Věra, MUSILOVÁ, Radoslava, KRUPIČKOVÁ, Hana. Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a předpisy související. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2006, s. 126. ISBN 80-7179-476-7.)

[6] viz § 122 odst. 2 ZDPZ

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)